

@fosselat

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موضوع

سپیمای "مادران" در قرآن

تهیه شده توسط حجت الاسلام علی رجبی

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا ...

خداوند شما را از شکم مادرانتان درحالی که چیزی نمی دانستید بیرون آورد، ...

سوره نحل آیه ۷۸

@fosselat

فهرست

*

- ۱- برتری مقام مادر
- ۲- احکام مادران [ازدواج های حرام و اقسام مادران]
- ۳- وظایف فرزندان نسبت به مادر پیرشان
- ۴- مادران در قرآن

برتری مقام مادر در قرآن

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ ۚ ...

اوست که شما را در رحم‌های مادران آن گونه که می‌خواهد شکل می‌دهد ...
(آل عمران ۶)

الف دوران حاملگی و زایمان

منبع **احقاف ۱۵**

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا ۚ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۚ وَحَمَلُهُ وَفِصَالُهُ ثَلَاثُونَ شَهْرًا ۚ

انسان را درباره پدر و مادرش به نیکی کردن سفارش کردیم، مادرش او را با [تحمل] سختی باردار شد، و با مشقت او را زایید، [دوران] بارداری و بازگرفتنش [از شیر] سی ماه است....

ب دوران شیر دهی (دوسال)

منبع **لقمان ۱۴**

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ

انسان را درباره پدر و مادرش [سفارش به نیکی کردیم؛ چرا که] مادرش به او باردار شد [درحالی که] سستی به روی سستی [به او دست می‌داد]، زمان بازگرفتنش [از شیر] پس از دو سال است، [و سفارش کردیم] که سپاس گذار من و پدر و مادرت باش! بازگشت [همه] فقط به سوی من است

احکام مادران [ازدواج های حرام و اقسام آن]

الف) محرم نسبی (خویشاوندی) مادر

منبع نساء ۲۳

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ ...

ب) محرم رضاعی (شیرخوارگی) مادر رضاعی

منبع نساء ۲۳

وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ ...

ج) محرم سببی (با ازدواج) مادر زن

منبع نساء ۲۳

وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ ...

د) مادران مومنان، همسران پیامبر (ص)

منبع احزاب ۶

النَّبِيِّ أُولَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا

پیامبر به مؤمنان از خودشان [در مورد ولایتی که در امورشان دارند] سزاوارتر است؛ زیرا او از جانب خداوند دارای ولایت کامل و کلی است، و همسرانش [در حرمت ازدواج با آنان چون] مادرانشان هستند، و بر پایه کتاب خدا دارندگان قرابت نسبی [در ارث بری] از یکدیگر، از مؤمنان و مهاجران [که پیش از این حکم براساس ایمان و هجرت ارث می بردند] شایسته ترند، مگر این که [بخواهید در پرداخت بخشی از ارث خود] به دوستانان احسان کنید این احکام ثبت شده در کتاب [خدا] است

وظایف فرزندان نسبت به مادر پیرشان

منبع

اسراء ۲۳ و ۲۴

- ۱ لزوم احسان :
- وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا
إِذَا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا
فَلَا تَقُلْ لَهُمَا آفٌ
وَلَا تَنْهَرْهُمَا
وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا
وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ
وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيْتَنِي صَغِيرًا
- ۲ مراقبت از ایشان در سن پیری نزد خودشان :
- ۳ اف نگفتن (کمترین اهانت ممنوع) :
- ۴ بلند نکردن صدا در برابرشان :
- ۵ بزرگووارانه با آنها سخن گفتن :
- ۶ نهایت فروتنی و تواضع با ایشان :
- ۷ تقاضای رحمت الهی برای آنها :

پروردگارت فرمان داده جز او را نپرستید و به پدر و مادر نیکی کنید، هر گاه یکی از آنها - یا هر دو آنها - نزد تو، به سن پیری برسند کمترین اهانتی به آنها روا مدار، و بر آنها فریاد مزن، و گفتار لطیف و سنجیده بزرگووارانه به آنها بگو. (23) بالهای تواضع خویش را در برابرشان از محبت و لطف فرود آر، و بگو پروردگارا همانگونه که آنها مرا در کوچکی تربیت کردند مشمول رحمتشان قرارده (24)

حق مادر (متن عربی)

- {1} فَحَقُّ أُمِّكَ فَإِنَّ تَعْلَمَ أَنَّهَا حَمَلَتْكَ حَيْثُ لَا يَحْمِلُ أَحَدٌ أَحَدًا ،
- {2} وَ أَطْعَمَتْكَ مِنْ ثَمَرَةِ قَلْبِهَا مَا لَا يُطْعِمُ أَحَدٌ أَحَدًا ،
- {3} وَ أَنَّهَا وَقَّتْكَ بِسَمْعِهَا وَ بَصَرِهَا وَ يَدِهَا وَ رِجْلِهَا وَ شَعْرِهَا وَ بَشْرِهَا وَ جَمِيعَ جَوَارِحِهَا ،
- {4} مُسْتَبْشِرَةٌ بِذَلِكَ فَرِحَةٌ مُوَابِلَةٌ ،
- {5} مُحْتَمِلَةٌ لِمَا فِيهِ مَكْرُوهُهَا وَ أَلْمَهَا وَ ثِقْلَهَا وَ غَمُّهَا ،
- {6} حَتَّى دَفَعَتْهَا عَنْكَ يَدُ الْقُدْرَةِ ،
- {7} وَ أَخْرَجَتْكَ إِلَى الْأَرْضِ فَرَضِيَتْ أَنْ تَشْبَعَ وَ تَجُوعَ هِيَ ،
- {8} وَ تَكْسُوكَ وَ تَعْرَى ،
- {9} وَ تَرْوِيكَ وَ تَظْمَأً ،
- {10} وَ تَظْلِكَ وَ تَضْحَى ،
- {11} وَ تَنْعَمَكَ بِبُؤْسِهَا ،
- {12} وَ تَلَذَّذَكَ بِالنَّوْمِ بِأَرْقِهَا ،
- {13} وَ كَانَ بَطْنُهَا لَكَ وِعَاءً ،
- {14} وَ حِجْرُهَا لَكَ حِوَاءً ،
- {15} وَ تَدْيِهَا لَكَ سِقَاءً ،
- {16} وَ نَفْسُهَا لَكَ وَقَاءً ،
- {17} تُبَاشِرُ حَرَّ الدُّنْيَا وَ بَرْدَهَا لَكَ وَ دُونَكَ ،
- {18} فَتَشْكُرُهَا عَلَى قَدْرِ ذَلِكَ وَ لَا تَقْدِرُ عَلَيْهِ إِلَّا بِعَوْنِ اللَّهِ وَ تَوْفِيقِهِ .

حق مادر (ترجمه فارسی)

- {1} حق مادرت آن است که بدانی او تو را چنان برداشته (و در رحم خویش نگه داشته و پرورش داده) که کسی دیگری را بدان گونه برنگیرد ،
- {2} و از میوه دل خود تو را چنان تغذیه نموده که هیچ کس دیگری را آن گونه طعام ندهد .
- {3} و به راستی تو را با گوش و چشم و دست و پای و پوست و تمام اعضاء و جوارحش (و با تمام وجود) نگهداری کرده ،
- {4} و این نگهداری را با خوش رویی و دلشادی همراه ساخته ،
- {5} و هر ناگواری و درد و سختی و نگرانی (دوران بارداری را) تحمل نموده ،
- {6} و چنانکه دست تعدی (آفات و بلاهای) را از تو دور ساخته ،
- {7} و تو را بر زمین نهاده و خشنود بوده است که تو سیر باشی و او خودش گرسنه ماند ،
- {8} و تو لباس بر تن داشته باشی و او برهنه باشد ،
- {9} و تو را سیراب سازد و خودش تشنه ماند ،
- {10} و تو را در سایه قرار دهد و خودش زیر آفتاب بسر برد ،
- {11} و با بیچارگی خود تو را نعمت دهد ،
- {12} و با بیخوابی خود به تو لذت خواب را چشانند ،
- {13} و شکمش ظرف وجود تو بوده ،
- {14} و دامنش پرورشگاه تو ،
- {15} و پستانش چشمه نوش تو ،
- {16} و جانش نگهدارت بوده است .
- {17} سرد و گرم دنیا را برای تو و به خاطر تو چشیده است ،
- {18} پس برای قدر شناسی از این همه (ایثار و از خود گذشتگی) او را سپاسگزار باش، و جز با یاری و توفیق خداوند نخواهی توانست این همه را قدر دانی کنی.

گفت پیغمبر که جنت زیر پای مادر است.

رسول الله (ص)

الجنة تحت أقدام الأمهات

بهشت زیر پای مادران است .

[کنز العمال : ۴۵۴۳۹ به نقل از میزان الحکمه ج ۱۴ حرف واو حدیث ۲۲۶۹۱]

آبروی اهل دل از خاک پای مادر است

هرچه دارند این جماعت از دعای مادر است

آن بهشتی را که قرآن می کند توصیف آن

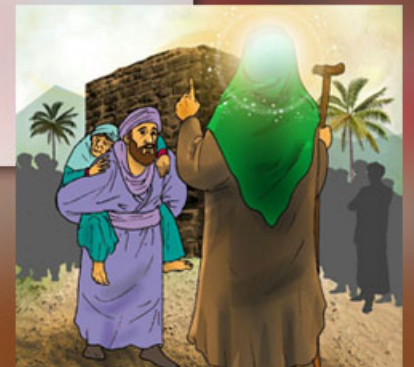
صاحب قرآن بگفتا زیر پای مادر است

ارزش پدر و مادر (مقام مادر)

نَبِيٌّ مُّحْتَرَمٌ رَوْزِيْ بِهٖ مِنْبَرَسَخْنٌ مِيْغَفْتِ اَنْدَرِ حَقِّ مَادِرِ
 كِه مَادِرِ بَابِ غُفْرَانِ جَنَانِ اسْتَبَهَشْتِ زِيْرِ پَايِ مَادِرَانِ اسْتِ
 كِه بَعْدِ از طَاعَتِ خَلّاقِ ذُوالمَنْتَرَا احْسَانِ بِهٖ مَارْدِ شُدْ مَعِيْنِ
 جَوَانِيْ نَاگِهٖ از جَا جِسْتِ بَرِ پَاكِهٖ تَكْلِيْفِ مَرَايِ شِهٖ بِفَرْمَا
 كِه دَارْمِ مَادِرِيْ پِيْرٍ وَ كُهْنِ سَالِ شَبِّ وَ رَوْزْمِ بُوْدِ جُوِيَايِ اَحْوَالِ
 پِيَادِهٖ بُرْدَمَشْ تَا كَعْبِهٖ بَرِ دُوْشِ نَكْرَدْمِ حُرْمَتِ اوْ رَا فَرَامُوْشِ
 كُنُوْنِيْ كُوْنِيْ كِه دَارْدِ حَقِّيْ از مَنْ بِيَانِ كُنْ يَا رَسُوْلَ اللّٰهِ ذُوالمَنْ
 بِفَرْمُوْدِهٖ اَرْدِهٖ وَ نُهٖ بَارِ دِيْگَرَبَرِيْ اوْ رَا كِه گَرْدَدِ بِيْسْتِ بِيْشْتَرِ
 نَبَاشْدِ مُزْدِ بِيْخَوَابِيْ يَكْشَبْ كِه پَسْتَانَتِ نِهَادِ از مَهْرِ بَرِ لَبِّ
 بَلِيْ (خَوْشْدَل) مَقَامِ مَادِرِ اِيْنِ اسْتَخُوْشَا مَادِرِ كِه قَدْرَشِ بِيْ قَرِيْنِ اسْتِ
 سَيِّدِ اسْمَاعِيْلِ كُوْهَرِيْ

@fosselat

۴- مادران در قرآن

* مادر سادات، کوثر محمدی (ص)

الف) ام اسماعیل (ع) | هاجر همسر ابراهیم (ع)

ب) ام موسی (ع) | جدایی کودک از مادر

ج) ام مریم (س) | زن عمران، حنّه | وقف فرزند برای خداوند

د) ام عیسی، مریم (ع) | مادر پاکدامن و راستگو

ه) ام یحیی (ع) | زن زکریا، الیزابت | مادری شایسته و صالح پرور

و) خانواده نوح (ع) | مادر و فرزند کافر

مادران در قرآن

* مادر سادات، کوثر محمدی (ص)

@fosselat

در حقیقت ما به تو (نیکی)
فراوان عطا کردیم

پس برای پروردگارت نما
بگذار و (اشترا) قربانی کن

[چرا] که فقط (دشمن) کینه
تو تو بریده نسل است

www.rasekhoon.net

[ترجمه دکتر رضایی اصفهانی]

@fosselat

۴- مادران در قرآن

الف) ام-اسماعیل (ع) | هاجر همسر ابراهیم (ع)

۱- رها کردن هاجر و اسماعیل در سرزمین مکه
[دعای ابراهیم (ع) برای فرزندانش]

۲- یاد بود سختی های مادر [سعی میان صفا و مروه]

مادران در قرآن

الف ام اسماعیل (ع) (هاجر همسر ابراهیم (ع) [سختی تشنگی کودک برای مادر]

۱ رها کردن هاجر و اسماعیل در سرزمین مکه [دعای ابراهیم (ع) برای فرزندانش]

منبع ابراهیم ۳۱

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا
الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ

پروردگارا! برخی از فرزندانم را در دژه ای فاقد کشت و زرع، کنار خانه محترمت ساکن کردم، پروردگارا! برای اینکه نماز را [با شرایط ویژه اش] بخوانند، پس دل های گروهی از مردم را هواخواه و عاشق آنان کن! و از انواع میوه ها به آنان روزی بخش تا شکرگزاری کنند

۲ یاد بود سختی های مادر [سعی میان صفا و مروه]

منبع بقره ۱۵۱

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ
يَطُوفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ...

مسئلاً صفا و مروه از نشانه های خداست، پس کسی که حج خانه کعبه کند یا عمره انجام دهد بر او باکی نیست که فاصله میان آن دو را بپیماید، و کسی که [بنا به خواست خودش افزون بر واجبات حج] کار نیکی [چون طواف بیت و سعی مستحب] به جای آورد، قطعاً خداوند [در برابر عمل او] پاداش دهنده، و [به وضعیت او] داناست

@fosselat

۴- مادران در قرآن

ب) اُم موسی (ع) [جدایی کودک از مادر]

- ۱- الهمام به مادر موسی (ع)
- ۲- شیر اولیه مادر پس از تولد
- ۳- او را در صندوق بگذار و به دریا بینداز
- ۴- آسیه (س) موسی (ع) را به فرزند خواندگی قبول میکند
- ۵- بی تابی مادر موسی (ع) از دوری فرزند
- ۶- تحریم شیر زنان دیگر بر موسی (ع)
- ۷- بازگشت موسی (ع) به آغوش مادر

مادران در قرآن

ب ام موسی (ع) [جدایی کودک از مادر]

۱ الهام به مادر موسی (ع)

منبع **سوره طه ۳۸**

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ
آن زمان که به مادرت آنچه [را باید] الهام می شد الهام کردیم

۲ شیر اولیه مادر پس از تولد

منبع **قصص ۱۱**

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۗ إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ

به مادر موسی وحی کردیم که: به او شیر بده! و چون [از ستم فرعونیان] بر او بترسی به دریایش انداز! و [از غرق شدنش] نترس! و [از فراقش] محزون مشو! که ما حتماً او را به تو بازمی گردانیم و از رسولان قرارش می دهیم

۳ او را در صندوق بگذار و به دریا بینداز

منبع **طه ۳۹**

أَنْ أَقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِي وَعَدُوٌّ لَهُ ۗ وَالْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةٌ مِنِّي وَلِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي

آن زمان که به مادرت آنچه [را باید] الهام می شد الهام کردیم «38» که: او را در صندوق بگذار و به دریا افکن! پس دریا او را به ساحل می اندازد تا کسی که دشمن من و دشمن وی را [از ساحل] بگیرد. و از سوی خود وضعی دوست داشتنی به تو بخشیدم [که شدیداً محبوب دشمن شوی]. برای این که در پرتو مراقبت من پرورش یابی

مادران در قرآن

ب ام موسی (ع) [جدایی کودک از مادر]

۴ آسیه (س) موسی (ع) را به فرزند خواندگی قبول میکند

منبع قصص ۹

وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنٍ لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ

همسر فرعون گفت: [این نوزاد] برای من و تو سبب خوشی و شادمانی است، او را نکشید امید است به ما سود دهد، یا به فرزندی [خویش] انتخابش کنیم. درحالی که [از اتفاقات آینده] بی خبر بودند

۵ بی تابی مادر موسی (ع) از دوری فرزند

منبع قصص ۱۰

وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَارِغًا إِن كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَنْ رَبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

قلب مادر موسی [از هر چیزی جز توجه به فرزندش] تهی شد، اگر قلبش را استوار نکرده بودیم تا از باورکنندگان [وعدۀ ما نسبت به نوزادش] باشد هرآینه نزدیک بود آن [راز] را فاش کند

۶ تحریم شیر زنان دیگر بر موسی (ع)

منبع قصص ۱۲

وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ

ما پیشاپیش [شیر] دایگان را بر او ممنوع کردیم، [به این سبب سینه هیچ دایه ای را نمی گرفت،] نهایتاً خواهرش [در جمع فرعونیان حاضر شد و] گفت: آیا [می خواهید] شما را به خانواده ای راهنمایی کنم که سرپرستی او را برایتان به عهده گیرند، و خیرخواه او باشند؟

مادران در قرآن

ب ام موسی (ع) [جدایی کودک از مادر]

۷ بازگشت موسی (ع) به آغوش مادر

منبع قصص ۱۳

فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

پس او را به مادرش بازگردانیم تا مسرور و شادمان شود و اندوه نخورد، و بداند که حتماً وعده خداوند حق است، ولی بیشتر مردم [به حق بودن وعده خداوند] یقین ندارند

منبع طه ۴۰

إِذْ تَمْشِي أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ ۖ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۗ

آن گاه [پس از آن که با محبوبیتی شدید در آغوش فرعون قرار گرفتی] خواهرت [به سوی کاخ او] رفت، و گفت: آیا شما را به کسی که این نوزاد را سرپرستی کند راهنمایی کنم؟ پس تو را به مادرت بازگردانیم تا دلشاد شود، و اندوه به خود راه ندهد.

@fosselat

فهرست

*

۴- مادران در قرآن

ج) ام مریم (س) ازن عمران، حنّه [وقف فرزند برای خداوند]

۱- نذر مادر مریم (س)

۲- نامگذاری و تعویذ مریم هنگام تولد توسط مادرش

۳- قبول شدن نذر مادر مریم (س)

* مادر مریم (س) بدکاره نبوده

مادران در قرآن

ج امّ مریم (س) (زن عمران ، حنه [وقف فرزند برای خداوند]

۱ نذر مادر مریم (س)

منبع آل عمران ۳۵

إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
[به یاد آرید] هنگامی که همسر عمران گفت: پروردگارا! برای تو نذر کرده ام آنچه را در رحم دارم [برای خدمت به خانه تو از سرپرستی من و هر کاری] آزاد باشد، [نذر من را] از من بپذیر که تو شنوا [دعا] و دانا [ی به نیت من] هستی

۲ نامگذاری و تعویذ مریم هنگام تولد توسط مادرش

منبع آل عمران ۳۶

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذَرَيْتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

زمانی که فرزندش را به دنیا آورد گفت: پروردگارا! من دختر زاییده ام. خدا به آنچه او زایید داناتر بود، پسر [ی که زاییدن او را آرزو داشت در کرامت و ارزش] مانند [این] دختر نبود، و [همسر عمران به وقت نام گذاری فرزندش گفت:] من نامش را مریم نهادم، او و فرزندانش را از [خطرات مَهْلَک و وسوسه های] شیطان رانده شده به پناه تو می آورم

۳ قبول شدن نذر مادر مریم (س)

منبع آل عمران ۳۷

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولِ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ

پس پروردگارش او را نیکو پذیرفت و به خوبی وی را رشد و پرورش داد و زکریا را سرپرست او قرار داد، هر زمان که زکریا در محراب عبادت بر او وارد می شد رزقی ویژه نزد او می یافت، [یک بار] گفت: ای مریم! این [رزق ویژه] از کجا برای تو رسیده؟ مریم پاسخ داد: این از سوی خداست، همانا خداوند هرکس را بخواهد رزق بی حساب می بخشد

مادران در قرآن

ج امّ مریم (س) (زن عمران ، حنه [وقف فرزند برای خداوند]

* نامگذاری و تعویذ مریم هنگام تولد توسط مادرش

منبع آل عمران ۳۶

يَا أُخْتُ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَغِيًّا

ای خواهر هارون! نه پدرت مرد بدی بود، و نه مادرت بدکاره! [این کودک از کجاست؟]

@fosselat

۴- مادران در قرآن

۱) اُم عیسی، مریم (ع) [مادر پاکدامن و راستگو]

- ۱- بشارت ملائکه بر تولد مسیح (ع)
- ۲- نشانه های نبوت عیسی (ع)
- ۳- تعجب مریم (س) از تولد پسرش
- ۴- دوری از مردم در دوران حاملگی
- ۵- نگرانی مریم هنگام زایمان
- ۶- امداد رسانی و دلداری مریم (س) هنگام زایمان
- ۷- خرما بهترین غذای مادران باردار
- ۸- برخورد بنی اسرائیل با مریم (س)
- ۹- اثبات پاکدامنی مریم (س) بوسیله معجزه
- ۱۰- نیکی به مادر از صفات انبیاء

مادران در قرآن

د امّ عیسیٰ، مریم (ع) [مادر پاکدامن و راستگو]

۱ بشارت ملائکه بر تولّد مسیح (ع)

منبع: آل عمران ۴۵

إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ

[به یاد آرید] هنگامی که فرشتگان گفتند: ای مریم! همانا خداوند تو را به کلمه ای از سوی خود که نامش مسیح عیسی بن مریم است مژده می دهد، درحالی که در دنیا و آخرت آبرومند، و از مقربان است

منبع: مریم ۱۱ و ۱۸

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا {17} قَالَتْ

إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا

و جدا از آنان [برای اینکه دیده نشود] پوششی انتخاب کرد، ما روح خود را به سوی او فرستادیم، پس برای او به صورت بشری [خوش اندام و] معتدل نمودار شد «17» [مریم] گفت: من از تو به خداوند مهربان پناه می برم، اگر تقوایی ای [از من فاصله بگیر]

۲ نشانه های نبوت عیسی (ع)

منبع: آل عمران ۴۶

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ

و با مردم در گهواره [به صورت معجزه آسا] و در میان سالی [با زبان وحی] سخن می گوید، و از شایستگان است

مادران در قرآن

د امّ عیسیٰ، مریم (ع) [مادر پاکدامن و راستگو]

۳ تعجب مریم (س) از تولد پسرش

منبع آل عمران ۴۷

قَالَتْ رَبِّ اَنْىٰ يَكُوْنُ لى وَّلَدْ وَّلَمْ يَمَسَّسْنِىْ بِشَرْ وَاَقَالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ اِذَا قَضٰى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهُ كُنْ فَيَكُوْنُ

مریم گفت: پروردگارا! چگونه برای من فرزندی خواهد بود درحالی که هیچ بشری با من تماس نگرفته؟! خداوند فرمود: چنین است [که می گویی؛ ولی کار خداوند محدود به علل و اسباب طبیعی نیست]، خداوند هرچه را بخواهد [با قدرت و مشیت مطلقه خود] می آفریند، زمانی که [به وجود آمدن] چیزی را اراده کند فقط به آن می گوید: باش! پس [بی درنگ] موجود می شود

منبع مریم ۲۰

قَالَتْ اَنْىٰ يَكُوْنُ لى غَلامٌ وَّلَمْ يَمَسَّسْنِىْ بِشَرْ وَّلَمْ اَكُ بَغِيًّا

[مریم] گفت: چگونه برای من پسری خواهد بود درحالی که نه هیچ بشری [از راه ازدواج] با من مباشرت کرده، و نه بدکار بوده ام؟!]

۴ دوری از مردم در دوران حاملگی

فَحَمَلَتْهُ فَاَنْتَبَذَتْ بِهٖ مَكَانًا قَصِيًّا

پس به آن [فرزند] بشارت یافته [باردار شد، و به سبب آن به مکان دوردستی رفت

منبع مریم ۲۲

مادران در قرآن

د امّ عیسیٰ، مریم (ع) [مادر پاکدامن و راستگو]

۵ نگرانی مریم هنگام زایمان [اوج حیای مریم با درخواست مرگ از خدا]

منبع **مریم ۲۳**

فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَّنْسِيًّا

نهایتاً درد زاییدن او را به سوی تنه درخت خرما می کشانید، [در آن حال] گفت: ای کاش پیش از این [وضعیت] مرده بودم، و یکسره از خاطره ها فراموش شده بودم

۶ امداد رسانی و دلداری مریم (س) هنگام زایمان

منبع **مریم ۲۴**

فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا

پس [کودک] از پایین [پای] او به او ندا داد که: غمگین مباش! هم اکنون پروردگارت [از] زیر پایت نهری کوچک پدید آورده است [تا بیاشامی و شست و شو کنی]

۷ خرما بهترین غذای مادران باردار

منبع **مریم ۲۵**

وَهْزِي إِلَيْكَ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطُ عَلَيْكَ رُطْبًا حَنِئًا

و این تنه درخت خرما را به سوی خود تکان ده تا خرما می تازه و چیده برایت بریزد

مادران در قرآن

د امّ عیسیٰ، مریم (ع) [مادر پاکدامن و راستگو]

۸ برخورد بنی اسرائیل با مریم (س)

منبع

مریم ۲۷

فَأْتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ ۖ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا

پس [مریم] نوزاد را درحالی که در آغوشش گرفته بود نزد قومش آورد، گفتند: ای مریم! همانا کاری شگفت و بزرگ مرتکب شده ای

۹ اثبات پاکدامنی مریم (س) بوسیله معجزه

منبع

مریم ۲۹ تا ۳۱

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ۖ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا {29} قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا {30} وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا {31}

[مریم] به نوزاد اشاره کرد [که از او پرسید]، گفتند: چگونه با کسی که نوزادی در گهواره است سخن بگوییم؟! «29» [نوزاد] گفت: به راستی من بنده خداوند یکتایم، به من کتاب عطا کرده، و مرا پیامبر قرار داده است «30» و مرا هر جا که باشم خجسته و پرخیر ساخته، و تا زنده ام به نماز و زکات سفارش کرده

۱۰ نیکی به مادر از صفات انبیاء

منبع

مریم ۳۲

وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا

و با مادرم نیکوکار [و خوش رفتارم] گردانده، و خودخواه و تیره بخت قرارم نداده است

۴- مادران در قرآن

هـ) ام یحیی (ع) (زن زکریا، الیزابت) [مادری شایسته و صالح پرور]

۱- تعجب زکریا از بشارت الهی درباره تولد فرزند

۲- نیکو کاری خانواده زکریا

۳- از صفات برجسته انبیاء (ع) نیکی به والدین

مادران در قرآن

هـ امّ یحیی (ع) (زن زکریا، الیزابت) [مادری شایسته و صالح پرور]

۱ تعجب زکریا از بشارت الهی درباره تولد فرزند [نازا بودن همسر زکریا]

منبع آل عمران ۴۰

قَالَ رَبِّ اَنْىٰ يَكُوْنُ لىٰ غُلَامٌ وَّ قَدْ بَلَغَنِى الْكِبَرُ وَاْمْرَاَتى عَاقِرٌ وَّ قَالِ كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ

گفت: پروردگارا! چگونه برای من پسری خواهد بود درحالی که سالخورده شده ام و همسرم [از ابتدا] نازا [بوده] است؟ خداوند فرمود: چنین است [که می گویی؛ ولی کار] خداوند [محدود به علل و اسباب طبیعی نیست]، هرچه را بخواهد [با قدرت و مشیت مطلقه اش] انجام می دهد

منبع مریم ۱۱

قَالَ رَبِّ اَنْىٰ يَكُوْنُ لىٰ غُلَامٌ وَّ كَاْنَتْ اْمْرَاَتى عَاقِرًا وَّ قَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا

گفت: پروردگارا! چگونه برایم پسری خواهد بود درحالی که همسرم نازاست، و خود نیز از کهن سالی به فرتوتی رسیده ام؟

مادران در قرآن

ه امّ یحیی (ع) (زن زکریا، الیزابت) [مادری شایسته و صالح پرور]

۲ نیکو کاری خانواده زکریا

منبع انبیاء ۹۰

فَأَسْتَجِبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي
الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ

پس دعایش را مستجاب کردیم، و یحیی را به او بخشیدیم، و برای او همسرش را [در عین نازا بودن] صلاحیت بارداری دادیم، آنان همواره در کارهای خیر می شتافتند، و ما را از روی امید و بیم می خواندند، و پیوسته در برابر ما فروتن بودند

۳ از صفات برجسته انبیاء (ع) نیکی به والدین

منبع مریم ۱۲ و ۱۴

يَا يَحْيَىٰ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا {۱۲} وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ
جَبَّارًا عَصِيًّا {۱۴}

[گفتیم:] ای یحیی! کتاب را با قدرت فراگیر، [و با قوّت عمل کن]. و به او درحالی که کودک بود [مقام] حکمت و نبوت دادیم «12» و درباره پدر و مادرش بسیار نیکوکار بود، و هرگز گردن فراز و سلطه جو نبود

@fosselat

فهرست

*

۴- مادران در قرآن

۱- خانواده نوح (ع) (مادر و فرزند کافر)

۱- همسر نوح، زنی ناصالح و خائن

۲- پسر نوح، غرق در تباهی (آنکه عمل غیر صالح)

مادران در قرآن

۹ خانواده نوح (ع) (مادر و فرزند کافر)

۱ همسر نوح، زنی ناصالح و خائن

منبع تحریم ۱۰

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَالِحِينَ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّاخِلِينَ

خداوند برای کافران، همسر نوح و همسر لوط را مثل زده، که آن دو در سرپرستی [و زوجیت] دو بنده شایسته از بندگان ما بودند، ولی [در امر دین و دینداری و رازنگهداری] به آن دو خیانت کردند، دو پیامبر ما [با وجودی که پیوند زوجیت با آنان داشتند] چیزی از [عذاب] خدا را از آن دو زن دفع نکردند، [به هر دو] گفته شد: با واردشوندگان به آتش وارد شوید

۲ پسر نوح، غرق در تباهی (انّه عمل غیر صالح)

منبع هود ۴۲ و ۴۵ و ۴۶

وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ {۴۲} وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ {۴۵} قَالَ يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلْنِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ {۴۶}

کشتی، آنان را در میان امواجی کوه آسا حرکت می داد، نوح فرزندش را که در کناری بود بانگ زد: پسر من! همراه ما سوار شو، و با کافران مباش! «42» نوح [در شروع توفان] پروردگارش را ندا داد و گفت: پروردگارا! همانا پسر من از خاندان من است، و مسلماً وعده تو [مبنی بر نجات خاندانم] حق است، و تو بهترین داورانی «45» [خداوند] خطاب کرد: ای نوح! مسلماً او از خاندان تو نیست، [وجود] او [بر اثر تداوم گناه،] عملی ناشایسته است، پس چیزی را که به آن آگاه نیستی [از من] مخواه! البته تو را اندرز می دهم که مبادا از نا آگاهان باشی